

**PEDOFILIYA JINOYATINING JAMOAT XAVFSIZLIGIGA TAHDIDI VA UNING
PROFILAKTIKASI HAMDA USHBU JINOYATNING OLDINI OLISHGA QARATILGAN
CHORA-TADBIRLARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH.**

Shokirov Farruxbek Odiljon o'g'li

*Sirdaryo viloyati Qo'riqlash boshqarmasi Yangiyer shaharlararo qo'riqlash bo'limi
texnik qo'riqlash markazi boshlig'i, leytenant telefon:+998997079044
farruxbekshokirov94@gmail.com*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada bolalarga qarshi qiliniyotgan eng yomon jinoyatlardan biri pedofiliya haqida uning, jamoat xavfsizligiga tahdidi, profilaktikasi haqida so'z boradi.*

Kalitso'zlar: *Pedofiliya, bolalar, nomus, xavfsizlik, himoya, jinoyat, javobgarlik, eksklyuziv, balog'atyoshi.*

**УГРОЗА ПРЕСТУПЛЕНИЯ ПЕДОФИЛИИ ОБЩЕСТВЕННОЙ
БЕЗОПАСНОСТИ И ЕЁ ПРОФИЛАКТИКА И ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ
МЕР ПО ПРОФИЛАКТИКА ЭТОГО ПРЕСТУПЛЕНИЯ**

Шокиров Фаррухбек сын Одилжона

*Начальник центра технической безопасности Управление охраны
Сырдарьинской области Янгиерский межгородской отдел охраны, лейтенант*

Аннотация: *В этой статье говорится о педофилии, одном из самых страшных преступлений, совершаемых против детей, ее угрозе общественной безопасности и ее предотвращении.*

Ключевые слова: *Педофилия, дети, честь, безопасность, защита, преступление, ответственность, исключительность, взрослая жизнь.*

**THE THREAT OF THE CRIME OF PEDOPHILIA TOTU PUBLIC SAFETY END
PREVENTION, INCREASING THE EFFECTIVENESS OF MEASURES AIMED AT
PREVENTING THIS CRIME.**

Shokirov Farrukhbek son of Odiljon

*Security Department of Syrdarya region, Yangier Intercity
Head of the Technical Security Center of the Security Department, Lieutenant*

Abstract: *This article talks about pedophilia, one of the worst crimes committed against children, its threat to public safety and its prevention.*

Key words: *Pedophilia, children, honor, safety, protection, crime, responsibility, exclusivity, adulthood.*

AGAR HAMMA BIRDEK JON KUYDIRIB, OILALAR MUAMMOLARDAN TO'LIQ XABARDOR BO'LIB, ULARNI HAL ETISHGA KO'MAKLASHGAN JINOYATCHILIKNING BARVAQT OLDINI OLGANDA EDI, BUGUN NATIJALAR UMUMAN BOSHQACHA BO'LAR EDI. AFSUSKI, JI NOYATCHILIKKA QARSHI KURASHISHDA HALIGACHA ESKICHA ISHLASH TIZIMIDAN VOZ KECHA OLMAYABMIZ. HUQUQNI MUHOFAZA QILUVCHI IDORALAR BU FAOLIYATGA KO'RSATKICHLARNI OLDINGI DAVR BILAN TAQQOSLASH ORQALI BAHO BERIB KELMOQDA. ASLIDA BITTA BO'LSA HAM JINOYAT BO'LGANI HAMMAMIZNI TASHVISHGA SOLISHI KERAK.

SH.M.Mirziyoyev

Ma'lumotlarga ko'ra, jinsiy daxlsizlikka qarshi jinoyatlarni faqatgina pedofillik buzilishi bo'lgan insonlar sodir etmaydi. Bolalar nomusiga tegish bilan bog'liq aksariyat jinoyatlar 80-90% uyda sodir bo'ladi, zo'ravonlar esa akalar, o'gay otalar, oila do'stlari va hatto o'z otalari ham bo'lishi mumkin.

Pedofiliya jinoyatining katta qismi vaziyatga bog'liq holda ro'y beradi, ya'ni shaxsda bolalarga nisbatan kuchli mayl bo'lmaydi, ammo eng qulay va qo'l ostidagi himoyasiz qurbon sifatida "bola" tanlanadi. Demak, farzandlarimiz har tomonlama himoyani his qilib yashashi juda muhimdir. Bizda himoya bo'yicha ham muammolar yetarli.

Pedofiliya — kattalar yoki o'smirlar balog'atga yetmagan bolalarga nisbatan jinsiy moyillikni boshdan kechiruvchi psixiatrik kasallikdir. Qiz bolalarda balog'atga yetish jarayonini odatda 10 yoki 11 yoshda, o'g'il bolalarda esa 11 yoki 12 yoshda boshlansada, pedofiliya balog'atga yetishning chegaralanishini 13 yoshgacha uzaytiradi. „Pedofiliyaga moyil“ (pedofil) deya nomlanish uchun shaxs, kami 16 yoshda va balog'atga yetmagan boladan kamida besh yosh katta bo'lishi lozim.

Keng ommada foydalanishda pedofiliya so'zi bolalarga bo'lgan har qanday jinsiy qiziqish yoki bolalarning jinsiy zo'ravonlik harakatlariga, shu jumladan jismoniy yoki aqliy rivojlanish darajasidan qat'iy nazar, voyaga etmaganlarga aloqador jinsiy qiziqishga nisbatan qo'llaniladi. Ushbu so'z balog'atga yetmagan bolalarga nisbatan jinsiy moyillikni bolalarga nisbatan jinsiy zo'ravonlik harakati bilan bog'laydi.

Tadqiqotchilar ushbu ta'rifni inkor qiladilar. Chunki bolalarga jinsiy zo'ravonlik qilgan odamlar pedofil sifatida ko'rilsada ushbu jinsiy jinoyatchilar, agar ular balog'atga yetmagan bolalarga birlamchi yoki eksklyuziv jinsiy qiziqish bildirmasalar, pedofil hisoblanmaydilar va ba'zi pedofillar bolalarni tahqirlashmaydi. Pedofiliya birinchi marta XIX-asr oxirida rasman tan olingan va nom berilgan. 1980-yillardan beri ushbu sohada katta miqdordagi tadqiqotlar olib boriladi.

Xorxe Ponsetining fikrida ko'ra Yevropaning bir qator mamlakatlarida Pedofillar psixologiyasini o'rganish va tadqiq etish uchun katta mablag'lar ajratilmoqda. Biroq, olib borilayotgan izlanishlarga qaramasdan pedofillar miyasining funksyalari juda kam o'rganilgan. Psixolog va psixoterapevt olimning aytishicha MRI (magnit-rezonans tomografiya) miya faoliyati va tuzilishini tahlil qilish uchun ideal shart-sharoitlarni

yaratadi. Xorxe Ponseti ilgari surgan bu usul yuqori aniqlik bilan bemorning miya sohalarini faol va nofaol qismlarini og'riqsiz aniqlash imkonini beradi.

Ko'pincha pedofiliya erkaklarda hujjatlashtirilgan bo'lsa-da, kasallik aniqlangan ayollar ham bor. Tadqiqotchilar mavjud hisob-kitoblarga ko'ra, ayol pedofillarning haqiqiy sonini kam miqdorda ifodalaydilar. Pedofiliya uchun hech qanday davo ishlab chiqilmagan, ammo bolalarga jinsiy zo'ravonlik qilish holatlarini kamaytiradigan davolash usullari mavjud.

Pedofiliyaning aniq sabablari hali ham aniqlanmagan. Jinsiy aloqada bo'lgan bolalarda pedofiliya bo'yicha olib borilgan ba'zi tadqiqotlar uni turli nevrologik anomaliyalar va psixologik patologiyalar bilan bog'laydi. Qo'shma Shtatlarda, 1997-yilda Kanzaslik Xendriks ma'lum ruhiy kasalliklar, xususan, pedofiliya tashxisi qo'yilgan jinsiy jinoyat sifatida cheksiz jazolarga duchor bo'lganligi aytib o'tiladi.

Pedofiliya jinoyati jamoat xavfsizligiga, ayniqsa bolalarga jiddiy tahdid soladi. Pedofiliya voyaga etmaganlarning jinsiy ekspluatatsiyasi va zo'ravonligini o'z ichiga oladi, bu jabrlanuvchilar uchun og'ir va uzoq davom etadigan oqibatlarga olib kelishi mumkin.

Bu muammoni jiddiy hal qilish va bolalarni mumkin bo'lgan zararlardan himoya qilish choralarini ko'rish muhimdir.

Bunga qat'iy qonunlar va qoidalarni joriy etish, bolalar bilan ishlaydigan shaxslarni batafsil tekshirish, ta'lim va xabardorlik dasturlarini taqdim etish, jabrlanganlarga tegishli yordam va resurslarni ta'minlash kiradi. Pedofiliyaning oldini olish va jinoiy javobgarlikka tortishga ustuvor ahamiyat berish orqali biz bolalar uchun xavfsizroq muhit yaratish va jamoat xavfsizligini ta'minlash ustida ishlashimiz mumkin.

Pedofiliya jinoyati bolalarning jismoniy va psixologik salomatligiga jiddiy ta'sir qiladi. Bolalar bunday jinoyatlar tufayli uzoq muddatli jarohatlarni boshdan kechirishlari va bu butun hayoti davomida doimiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bundan tashqari, pedofiliya jinoyatchilarining bolalar bilan qayta-qayta aloqa qilishiga va ularga zarar etkazishiga olib kelishi mumkin.

Jamiyat xavfsizligi uchun pedofiliyaning oldini olish va jinoyatchilarni javobgarlikka tortish katta ahamiyatga ega. Buning uchun hukumat institutlari, jamiyat, jamoat rahbarlari o'rtasida hamkorlik zarur. Bolalarni himoya qilish bo'yicha dasturlar ishlab chiqilishi, ma'rifiy tadbirlar o'tkazilishi va jamiyat xabardorligini oshirish kerak.

Bundan tashqari, pedofiliyaga duchor bo'lgan bolalarni qo'llab-quvvatlash xizmatlari ko'rsatilishi kerak. Ushbu xizmatlar bolalarni davolash va ularni jamiyatga qayta integratsiyalashda yordam berishi mumkin.

Oilalar va o'qituvchilar ham o'z farzandlarini pedofiliya haqida xabardor qilish orqali ularni bunday xavf-xatarlardan himoya qilishlari kerak. Oqibatda pedofiliya jamiyatning jaholatiga tahdid solib, bu jinoyatning oldini olish, uning qurbonlarini himoya qilish choralarini ko'rish zarur.

Bu davlatning ham, jamiyatning ham ma'suliyati va bunga har bir insonning hissasi bilan erishish kerak.

Pedofiliya jinoyati jamoat xavfsizligiga, xususan, bolalar xavfsizligi va farovonligiga jiddiy tahdid soladi. Ushbu jinoyatning oldini olish va uning oldini olishga qaratilgan chora-tadbirlar samaradorligini oshirish uchun bir nechta asosiy chora-tadbirlarni amalga oshirish mumkin:

1. Ta'lim va xabardorlik: pedofiliya belgilari, uning oqibatlar va shubhali holatlar haqida qanday xabar berish haqida jamoatchilik xabardorligini oshirish juda muhimdir. Bolalar, ota-onalar, o'qituvchilar va keng jamoatchilikni o'qitish uchun maktablar, jamoat markazlari va onlayn platformalarda ta'lim dasturlari amalga oshirilishi kerak.

2. Qonunlar va jazolarni kuchaytirish: Hukumatlar pedofiliya jinoyatlari uchun qat'iy qonunlar va jazolarni qabul qilishlari va amalga oshirishlari kerak. Bunga bolalar bilan ishlaydigan shaxslar uchun qattiq tekshiruvlar, huquqbuzarlarga nisbatan qattiqroq jazo tayinlash va jabrlanuvchilarni qo'llab-quvvatlash uchun takomillashtirilgan qonunchilik asoslari kiradi.

3. Hamkorlik va muvofiqlashtirish: huquqni muhofaza qilish organlar, ijtimoiy xizmatlar, ta'lim muassasalari va jamoat tashkilotlari o'rtasidagi hamkorlikni rag'batlantirish juda muhimdir. Axborot, resurslar va eng yaxshi amaliyotlarni almashish pedofiliya holatlarining oldini olish va aniqlash imkonini beradi.

4. Qo'llab-quvvatlash va rehabilitatsiya: Pedofiliya qurbonlari uchun har tomonlama qo'llab-quvvatlash xizmatlarini ko'rsatish juda muhimdir. Bunga maslahat, terapiya va yuridik yordam olish kiradi. Bundan tashqari, huquqbuzarlarni rehabilitatsiya qilish dasturlarini taklif qilish takroran jinoyat sodir etishning oldini olishga va kelajakdagi qurbonlarni himoya qilishga yordam beradi.

5. Texnologiya va onlayn xavfsizlik: Pedofiliya jinoyatlarini engillashtirishda texnologiyaning ortib borayotgan rolini tan olgan holda, harakatlar onlayn xavfsizlik choralari yaxshilashga qaratilishi kerak. Bunga ijtimoiy media platformalari uchun qat'iy qoidalar, samarali filtrlash tizimlari, bolalar va ota-onalarni onlayn xavflar haqida o'rgatish kiradi.

Ushbu chora-tadbirlarni amalga oshirish orqali biz pedofiliyaning oldini olish, bolalarni himoya qilish va jamoat xavfsizligini ta'minlashga harakat qilishimiz mumkin. Bu dahshatli jinoyatni samarali bartaraf etish uchun hukumatlar, huquq-tartibot idoralari, hamjamiyat va shaxslarning birgalikdagi sa'y-harakatlarini talab qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. „Россиявсоциальныхсетях: какойущерботвиртуальнойжизни?—. ТАСС. 2. Ефимов, Кузнецов 2011
3. <https://darakchi.uz/oz/24470>
4. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksi